

Obsah

Předmluva	9
Předmluva k čtvrtému vydání	11
I Teoretické základy pedagogické vědy	13
1 Současná pojetí pedagogiky	15
1.1 Základní pojmy pedagogiky	16
<i>Klasické pojmy: výchova – vzdělávání .....</i>	<i>16</i>
<i>Nové pojmy: edukace – edukační realita – edukační prostředí. . . . .</i>	<i>17</i>
1.2 Pedagogika jako normativní teorie	18
1.3 Pedagogika jako explorativní a explanační teorie.	20
2 Využití pedagogiky	23
3 Struktura pedagogické vědy	25
Konstituované disciplíny pedagogiky	26
Významná témata pedagogiky	27
4 Disciplíny pedagogiky	30
4.1 Obecná pedagogika	30
4.2 Dějiny pedagogiky a dějiny školství	36
<i>Dějiny edukace a jejích institucí .....</i>	<i>36</i>
<i>Dějiny pedagogických teorií .....</i>	<i>38</i>
4.3 Srovnávací pedagogika	40
<i>Náplň srovnávací pedagogiky .....</i>	<i>41</i>
4.4 Filozofie výchovy	46
4.5 Teorie výchovy	51
<i>Teorie výchovy jako převážně filozofická disciplína .....</i>	<i>51</i>
<i>Empiricky založená teorie výchovy .....</i>	<i>54</i>

4.6	Sociologie výchovy	56
4.7	Pedagogická antropologie / etnopedagogika	62
4.8	Ekonomie vzdělávání	67
	<i>Náklady na vzdělávání</i>	68
	<i>Efektivnost a kvalita vzdělávání</i>	69
	<i>Vzdělávání a trh práce</i>	72
	<i>Marketing školy</i>	73
4.9	Pedagogická psychologie	75
	<i>Tematické okruhy (subdisciplíny) pedagogické psychologie</i>	76
4.10	Speciální pedagogika	81
4.11	Sociální pedagogika	87
4.12	Pedagogika volného času	92
4.13	Andragogika	96
4.14	Obecná didaktika	101
	<i>Teorie a výzkum kurikula</i>	103
	<i>Teorie a výzkum vyučování</i>	105
4.15	Oborové a předmětové didaktiky	111
	<i>Didaktika českého jazyka</i>	114
	<i>Didaktika cizích jazyků (lingvodidaktika)</i>	115
4.16	Technologie vzdělávání	119
4.17	Pedagogická evaluace	124
	<i>Evaluace vzdělávacích potřeb</i>	125
	<i>Evaluace vzdělávacích programů</i>	126
	<i>Evaluace edukačních prostředí</i>	126
	<i>Evaluace výuky (učení a vyučování)</i>	127
	<i>Evaluace vzdělávacích výsledků</i>	127
	<i>Evaluace na základě standardů a kompetencí</i>	128
	<i>Evaluace kvality a produktivity škol</i>	129
	<i>Autoevaluace škol</i>	131
4.18	Pedagogická diagnostika	133
4.19	Teorie učitelské profese (pedeutologie)	137
	<i>Přípravné vzdělávání učitelů</i>	138
	<i>Profesní dráha učitelů</i>	140
	<i>Jak učitelé vyučují</i>	140
	<i>Typologie učitelů</i>	141
	<i>Komparace učitelů různých zemí</i>	142
	<i>Historický vývoj učitelstva</i>	142
	<i>Učitelská profese v současnosti</i>	143
4.20	Teorie řízení školství	145
4.21	Vzdělávací politika	151

	<i>Úloha státu v řízení vzdělávání</i>	152
	<i>Programy rozvoje vzdělávání</i>	152
	<i>Prostředky uplatňování vzdělávací politiky</i>	154
	<i>Subjekty vzdělávací politiky</i>	156
4.22	Pedagogická prognostika.	159
	<i>Jak vznikla a vyvíjela se pedagogická prognostika?</i>	159
	<i>Jakými metodami pracuje pedagogická prognostika?</i>	162
	<i>„Kultivace vědění“ v prognostickém scénáři o budoucnosti české společnosti</i>	163
5	Významná témata současné pedagogiky	166
	<i>Která „velká“ témata dnes dominují v pedagogické vědě?</i>	166
5.1	Funkční gramotnost/negramotnost	167
5.2	Multikulturní (interkulturní) výchova a etnopedagogika	170
5.3	Rodiče a škola	174
5.4	Alternativní a inovativní školy	177
5.5	Sociální nerovnosti ve vzdělávání.	180
II	Tvorba pedagogických poznatků: výzkum	185
6	Druhy pedagogického výzkumu	187
7	Metody v pedagogickém výzkumu.	194
III	Infrastruktura pedagogické vědy	205
8	Zdroje pedagogických informací	206
8.1	Pedagogické časopisy	207
	<i>České pedagogické časopisy</i>	207
	<i>Slovenské pedagogické časopisy</i>	210
	<i>Mezinárodní pedagogické časopisy</i>	210
8.2	Pedagogické slovníky	214
8.3	Pedagogické encyklopedie	215
	<i>České pedagogické encyklopedie</i>	215
	<i>Zahraniční pedagogické encyklopedie</i>	216
8.4	Dokumentace o školství	216
9	Vzdělávací programy	219

10	Pedagogické knihovny a databáze	223
11	Pedagogické ústavy a katedry	227
12	Pedagogické asociace	231
13	Kde se studuje pedagogika	233
13.1	Střední odborné školy	233
	<i>Kolik studentů studuje pedagogiku na středních školách? ...</i>	233
	<i>Co se studuje v oborech pedagogika a učitelství</i> <i>na středních školách? .....</i>	234
13.2	Vyšší odborné školy	235
13.3	Vysoké školy	235
	<i>Pedagogické fakulty .....</i>	236
	<i>Ostatní fakulty .....</i>	239
Přílohy	.....	243
A.	Školská soustava České republiky	244
B.	Základní údaje o českém školství	245
C.	Rámcový učební plán pro základní vzdělávání.	247
D.	Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání ISCED 1997 a 2011.	248
Literatura	.....	250
Rejstřík	.....	267